

PATVIRTINIMAS DĖL JONO NOREIKOS ISTORINIO TYRIMO IŠVADŲ

Esu Silvia Foti, Jono Noreikos (Generolas Vėtra) anūkė.

Po beveik du dešimtmečius trukusio asmeninio tyrimo aš priėjau prie tokių pačių išvadų kaip ir Grant Arthur Gochin dėl mano senelio Jono Noreikos vaidmens antrojo pasaulinio karo metais. Yra neginčijamų įrodymų ir žmonių prisiminimų, liudijančių Joną Noreiką dalyvavus vykdant žydų tautybės Lietuvos gyventojų žudynes.

Buvau atvykusi į Lietuvą, į Telšius, Plungę, Kauną, Šiaulius, Vilnių, ir Klaipėdą, bendravau su vietiniais gyventojais, studijavau archyvinius dokumentus. Man yra skaudu, tačiau esu pasirengusi apie tai kalbėti.

2013 m. liepos 17 d. buvau susitikusi su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro vadove Birute Terese Burauskaite. Man buvo keista ir teiravausi, kodėl Lietuvoje Jonas Noreika yra šlovinamas kaip karo herojus, kai yra vieši įsakymai su jo parašu dėl žydų izoliavimo getuose ir jų turto nusavinimo. Centro vadovė šiuos prieštaravimus argumentavo tuo, kad "yra sunku psichologiškai suprasti, ką jis mąstė ir jautė pasirašydamas tuos dokumentus. Visi žydai ten buvo išsiųsti. Aš nežinau, kas dėjosi jo galvoje. Tačiau rezultatas, žinoma yra, kad žydai buvo nužudyti". Centro istorikas Arūnas Bubnys vėliau man pateikė KGB dokumentą, teigiantį, kad "KGB įrašuose nėra duomenų, kad Jonas Noreika būtų susijęs su žydų tautybės asmenų žudymu". Vėliau 2015-2016 m. panašūs išteisinamieji centro argumentai buvo išspausdinti oficialiose pažymose dėl Jono Noreikos veiklos antrojo pasaulinio karo metais.

Archyvinius KGB dokumentus esu studijavusi anksčiau, galiu pastebėti, kad tardymo metu J. Noreika dėl žydų genocido nebuvo apklausiamas, tai nebuvo KGB tyrimo dalis. Manau, kad oficialus centro atliekamas istorinių faktų interpretavimas, kai kaltę įrodančios aplinkybės yra paneigiamos apeliuojant į asmens sąžinę ir gerus ketinimus yra ne kas kita kaip Holokausto neigimas ir istorijos iškraipymas.

Istorinio tyrimo duomenys ir mano pačios patirtis rodo, kad Jono Noreikos kaip Lietuvos Aktyvistų Fronto vado ir Holokausto vykdytojo vaidmens nuslėpimas yra vienas iš didžiausių praeito amžiaus sąmokslų Lietuvoje.

Silvia Foti
2018-05-25, JAV